

Sotsiaalministri käskkirjaga „Tervist hoidev töökeskkond ja võrdsed võimalused igale tööelus osalejale“ kinnitatavate toetuse andmise tingimuste seletuskiri

I Sissejuhatus

Toetuse andmise tingimused (edaspidi TAT) on välja töötanud Sotsiaalministeerium koostöös Tööinspeksiooniga.

Euroopa Sotsiaalfondi vahendite kasutamisel perioodil 2014–2020 Eestis on aluseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 artiklis 14 nimetatud partnerlusleppe alusel koostatud ning Vabariigi Valitsuse poolt heaks kiidetud ja Euroopa Komisjoni poolt kinnitatud rakenduskava „Ühtekuuluvuspoliitika Fondide rakenduskava 2014–2020“ (edaspidi *rakenduskava*). Rakenduskava viiakse ellu perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse (edaspidi STS) § 1 lõike 1 punkti 1 alusel.

Käesoleva käskkirjaga kehtestatakse meetme 3.1 „Töövõime toetamise skeemi loomine ja juurutamine“ tegevuse 3.1.2 „Tööandjaid ja töötajaid toetavad tegevused töötingimuste edendamiseks“ raames TAT „Tervist hoidev töökeskkond ja võrdsed võimalused igale tööelus osalejale“. TAT on kujundatud vastavalt heaolu arengukavale 2016–2023, rahvastiku tervise arengukavale ja konkurentsivõime kavale „Eesti 2020“. TAT ettevalmistamisel on arvesse võetud Euroopa Komisjoni poolt Eestile antud soovitus pakkuda praktilist tuge väikestele ja mikroettevõtetele, mis aitab neil paremini täita töötervishoiu ja tööohutuse eeskirju. TAT kinnitamisega võetakse kasutusele Ühtekuuluvuspoliitika fondide tulemusreservi jaotamise otsusega eraldatud vahendid.

Meetme tegevuse 3.1.2 eelarve on kokku 8 871 975 eurot, sh ESFi toetus 7 520 819 eurot. Tegevusi viiakse ellu TAT-de alusel. Käesoleva TAT eelarve on 2 036 000 eurot, sh ESFi toetus 1 710 240 eurot.

TAT sisaldab eesmärkide ja tegevuste kirjeldust, eelarvet, toetatavate tegevuste sihtrühmi, näitajaid, mõju läbivatele teemadele ning rakendamise tingimusi.

TAT tegevuste elluviija on Tööinspeksioon.

TAT on koostanud Sotsiaalministeeriumi nutika arengu toetamise osakonna peaspetsialist Jüri Lössenko (tel 626 9186, juri.lossenko@sm.ee) ja Tööinspeksiooni teabe ja välissuhete osakonna juhataja Kristel Plangi (tel 5623 0234, kristel.plangi@ti.ee). Käskkirja juriidilise ekspertiisi on teinud Sotsiaalministeeriumi õigusosakonna õigusnõunik Gerly Lootus (tel 626 9328, gerly.lootus@sm.ee).

TAT on seotud isikuandmete töötlemisega isikuandmete kaitse üldmääruse tähenduses ning selle kohta on koostatud täpsem mõjuanalüüs käesoleva seletuskirja IV osas.

II TAT sisu

TAT kinnitatakse sotsiaalministri käskkirjaga STS § 16 lõike 1 alusel.

TAT sisaldab 8 peatükki:

1. peatükk „TAT kirjeldus“;
2. peatükk „Tegevuste kirjeldus tulemuste saavutamiseks“;
3. peatükk „Näitajad“;
4. peatükk „TAT mõju läbivatele teemadele“;
5. peatükk „Seos prioriteetse suuna teiste meetmete, TAT-de ja avatud taotlusvoorudega“;
6. peatükk „Seos valdkondlike arengukavadega“;
7. peatükk „TAT rakendamine“;

8. peatükk „Riskide hindamine“.

1. peatükk „TAT kirjeldus“

TAT kirjeldus koosneb kahest osast. Esimeses osas sätestatakse prioriteetse suuna ja meetme nimetus ja nende eesmärgid. TAT panustab prioriteetse suuna „Tööturule juurdepääsu parandamine ja tööturult väljalangemise ennetamine“ meetme 3.1 „Töövõime toetamise skeemi loomine ja juurutamine“ tegevusse 3.1.2 „Tööandjaid ja töötajaid toetavad tegevused töötingimuste edendamiseks“.

Teine osa kirjeldab konkreetse TAT eesmärgi, tulemust, sihtrühma ja eelarvet ning olukorra kirjeldust, millest tingitult TAT tegevusi ellu viiakse. Kogu TAT eelarve on näidatud 1. peatüki punktis 1.2.4. Aastate kaupa on eelarve näidatud vormi B finantsplaanis. Peale TAT abikõlblikkuse perioodi lõppemist jätkub tegevuste rahastamine suures osas järgmisest struktuurivahendite eelarveperioodist.

TAT peamine eesmärk on tööandjate ja töötajate teadlikkuse suurendamine töövõime hoidmise ja säilitamise võimalustest ning nende toetamine töökeskkonna edendamisel teavitus-, nõustamis-, koolitus- ja kaasamistegevuste kaudu.

2. peatükk „Tegevuste kirjeldus tulemuste saavutamiseks“

Selles peatükis kirjeldatakse tegevusi TAT eesmärkide ja tulemuste saavutamiseks. Iga tegevuse juures näidatakse sihtrühm, tegevuse üldajaraam ja elluviija.

Käesoleva TAT tegevusi viib ellu Tööinspeksioon.

3. peatükk „Näitajad“

TAT näitajad aitavad mõõta TAT eesmärkide saavutamist nii kvalitatiivselt, kvantitatiivselt kui ajaliselt. Välja tuuakse rakenduskava väljundinäitajad, TAT-spetsiifilised väljundinäitajad tegevuste järgi, nende baastasemed (kui on määratud), sihttasemed aastaks 2023 ning selgitus, kuidas TAT näitajad panustavad rakenduskava näitajatesse.

4. peatükk „TAT mõju läbivatele teemadele“

Selles peatükis selgitatakse, millist mõju omavad TAT tegevused rakenduskavas nimetatud läbivatele teemadele seoses nende horisontaalse poliitikaga. Hinnatud on TAT mõju järgmistele läbivatele teemadele:

- regionaalareng
- keskkonnahoid ja kliima
- infoühiskond
- riigivalitsemine
- võrdsed võimalused, sh on eraldi hinnatud panust:
 - soolisse võrdsusesse;
 - võrdsesse kohtlemisse.

ESF-ist toetatavates tegevustes on keskkonnahoiu ja kliima puhul vaikumisi märgitud kõigis meetme tegevustes „ei“. Hinnang põhineb perioodi 2014–2020 Euroopa Liidu vahendite kasutamise partnerlusleppe ja ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava keskkonnamõju strateegilise hindamise aruandel. Ülejäänud teemadest mõjutab TAT järgmisi: infoühiskond, riigivalitsemine ja võrdsed võimalused.

5. peatükk „Seos prioriteetse suuna teiste meetmete, TAT-de ja avatud taotlusvoorudega“

Peatüki eesmärk on kirjeldada, kuidas on TAT seotud teiste samas meetmes elluviidavate TAT-dega ja avatud taotlusvooriga, milline on nende vastastikune mõju ja mil määral on nad omavahel seotud.

6. peatükk „Seos valdkondlike arengukavadega”

Kirjeldatakse TAT seotust arengukavadega, tuues välja peatükid/punktid, mis on aluseks TAT tegevustele või millesse tegevused panustavad.

7. peatükk „TAT rakendamine“

Peatükk koosneb kuuest alapeatükist:

- 7.1 „Toetuse saaja kohustused“;
- 7.2 „Kulude abikõlblikkus“;
- 7.3 „Toetuse maksmine“;
- 7.4 „TAT muutmise“;
- 7.5 „Toetuse kasutamisega seotud teabe ja seirearuannete esitamine“;
- 7.6 „Finantskorrektsioonid“;
- 7.7. „Riigiabi“.

7.1. Toetuse saaja kohustused

Lisaks TAT-s sätestatud kohalduvad toetuse saajale kõik STS-is ja selle alusel kehtestatud õigusaktides toetuse saajale sätestatud kohustused. Muu hulgas tuleb olulist tähelepanu pöörata riigihangete seaduse järgimisele.

Rakendusasutusele (edaspidi RA) esitatakse TAT järgmis(t)e eelarveaasta(te) tegevuste kirjeldus ja eelarve kinnitamiseks jooksva aasta 1. novembriks. RA nõudmisel on toetuse saaja kohustatud esitama TAT eelarve jagunemise aastate ja eelarveartiklite kaupa. Vastav nõue on vajalik infona riigieelarve ja tööplaani planeerimise protsessis.

Toetuse saaja on kohustatud RA-le esitama iga kuu eelarve täitmise aruande. RA on aruandekohustuslik tema vastutusallas olevate meetmete või meetme tegevuste elluviimises ning sellest eraldatud toetuse kasutamises, mistõttu on vajalik tihedamini kui kaks korda aastas (seirearuannete esitamise tähtajad) seirata vahendite kasutamist ning vajaduse korral sekkuda (ala- või ülekasutamine) TAT elluviimisse.

Peale TAT kinnitamist tuleb rakendusüksusele (edaspidi RÜ) esitada väljamaksete prognoos 15 tööpäeva jooksul. Igal aastal tuleb väljamaksete prognoos järgmise eelarveaasta kohta esitada 10. detsembriks või kümne tööpäeva jooksul peale lisa 1 vormi B kinnitamist. Kui väljamaksetaotlused erinevad 25% esitatud prognoosist, tuleb toetuse saajal esitada uus väljamaksete prognoos järelejäänud eelarveaasta kohta.

Kui ESFist rahastatud tegevuste tulemusel teenitakse TAT abikõlblikkuse perioodil tulu, kohaldatakse puhastulu arvestamiseks ühissätete määruse artikli 65 lõiget 8, mille kohaselt tuleb TAT abikõlblikke kulusid korrigeerida TAT abikõlblikkuse perioodi jooksul teenitud puhastulu võrra hiljemalt TAT lõppmakse esitamisel. TAT abikõlblikke kulusid vähendatakse teenitud puhastulu summa osa võrra, mis vastab abikõlblike kulude proportsioonile TAT kogukuludest. Puhastulu ei mõjuta abikõlblike kulude mahtu siiski ühissätete määruse artikli 65 lõikes 8 nimetatud juhtudel (sh tegevustele, millele kehtivad riigiabi reeglid). Kui abikõlblikud kulud jäävad alla 50 000 euro, siis tulu teenimist ei pea jälgima.

Puhastulu on ühissätete määruse artikli 61 lõike 1 tähenduses TAT arvestusperioodil tarbijalt TAT vara abil osutatud teenuse või loodud toote müügi eest saadud rahaline laekumine, sh TAT vara müümise või kasutamise eest saadud rahaline laekumine, millest on lahutatud tegevus- ja lühiajalise TAT vara asenduskulud. Puhastulule liidetakse TAT tulemusena saadav kokkuhoid tegevuskuludes, v.a juhul, kui kokkuhoiu võrra vähenevad TAT muud sissetulekud (riigi- või erasektori toetus).

Dokumentide säilitamisel tuleb lähtuda STS §-st 35, kus reguleeritakse dokumentide säilitamise kohustust kooskõlas ühissätete määruse artikli 140 lõikes 1 nimetatud võimalustega. Kui dokumentide säilitamistähtaeg lõpeb, kuuluvad kogutud või ülesannete täitmisel tekkinud andmed, sealhulgas isikuandmed, ja dokumendid hävitamisele, välja arvatud juhul, kui need tuleb üle anda Rahvusarhiivile.

STS § 35 lõikes 2 sätestatud kord on sõnastatud toetuse saaja vaates. Kuna toetuse saaja jaoks loetakse kulu abikõlblikuks seaduse kohaselt vaid siis, kui RÜ on maksetaotluses nimetatud kulu abikõlblikuks lugenud ja toetuse välja maksnud (sh tasaarveldanud), hakkab säilitamisaja arvamine just RÜ poolt kulu või terve projekti kulude abikõlblikuks lugemisest.

Projekti kõikide abikõlblike kulude dokumentide säilitamise nelja-aastane tähtaeg algab alates viimase kulu 30. juuni seisuga abikõlblikuks lugemise aasta 31. detsembrist. Seega, kui projekti viimane kulu loeti abikõlblikuks näiteks 4. oktoobril, algab säilitamistähtaeg järgmise aasta 31. detsembrist. Toetuse saaja jaoks muutub tähtaeg lühemaks võrreldes STS-is 2007–2013 sätestatud ühtse tähtajaga, milleks on 31.12.2025.

STS § 35 lõike 4 kohaselt katkeb dokumentide säilitamistähtaeg vastavalt ühissätete määrusele vaide- ja kohtumenetluse ajaks või kui nii on nõudnud Euroopa Komisjon. Katkeda saab tähtaeg 30. juuni seisuga RÜ poolt abikõlblikuks loetud kulu või lõpetatud projekti korral, kui kontrolli või auditi tulemusel on alanud vaide- või kohtumenetlus.

7.2. Kulude abikõlblikkus

Kulu on abikõlblik, kui see on põhjendatud, tekib ja makstakse projekti abikõlblikkuse perioodil või makstakse 45 kalendripäeva jooksul pärast projekti abikõlblikkuse perioodi ning on kooskõlas Euroopa Liidu ja Eesti õigusega.

Abikõlblike kulude määratlemisel tuleb lähtuda Vabariigi Valitsuse 01. septembri 2014. a määrusest nr 143 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetusest hüvitatavate kulude abikõlblikuks lugemise, toetuse maksmise ning finantskorrektsioonide tegemise tingimused ja kord“ (edaspidi *ühendmäärus või ÜM*).

TAT-s nimetatakse vajaduse korral mitteabikõlblikud kulud, mida ühendmääruses ei ole nimetatud ning täpsustatakse abikõlblike kulusid. Käesolevas TAT-s on täpsustatud tingimusi mootorsõiduki liisimisel või rentimisel. Lubatud on ainult liisingu- ja rendimaksud ning liiklus- ja kaskokindlustuse maksed. Välislähetused ja -koolitused on lubatud ELi riikides, Norras, Liechtensteinis, Šveitsis ja Islandil.

TAT kulud jagunevad otsesteks ja kaudseteks kuludeks. Kaudseteks kuludeks loetakse TAT üldkulud ja administreerimisega seotud personalikulud.

Üldkuludeks loetakse (ÜM § 9 lg 5):

- 1) kulud bürootarvetele;
- 2) sidekulud, sealhulgas interneti-, telefoni- ja postikulu;
- 3) infotehnoloogia kulud, sealhulgas kontoritehnika rentimine või liisimine ning serverite, võrkude ja kontoritehnika hooldamine ja remontimine;

- 4) kütte, vee, elektri ja ruumide koristamisega seotud kulud;
- 5) ruumide rentimine;
- 6) valveteenus;
- 7) maamaks;
- 8) projektiga seotud pangakonto avamise ja haldamise kulud ning makse ülekandetasu juhul, kui projekti jaoks on eraldi pangakonto;
- 9) riigisisese lähetusega seotud kulu tehnilise abina toetuse andmisel.

Administreerimisega seotud personalikulud on (ÜM § 9 lg 6):

- 1) raamatupidamine;
- 2) sekretäri- ja personalitöö;
- 3) hankespetsialisti tegevus;
- 4) haldustöötaja tegevus;
- 5) infotehnoloogi tegevus;
- 6) muu abistav töö.

Vastavalt ühendmääruse § 4 punktile 7 on üldkulud abikõlblikud ainult lihtsustatud hüvitamisviiside alusel. TAT-s on lubatud kasutada ühtse määra alusel kaudsete kulude hüvitamist. Ühtse määra rakendamisel ei tõenda toetuse saaja kaudseid kulusid st kuludokumente, kulude tasumist tõendavaid dokumente ega kulu aluseks olevaid arvestusmetoodikaid toetuse saaja RÜ-le koos maksetaotlusega ei esita. Samuti ei kontrollita kaudsete kulude aluseks olevaid kulusid paikvaatluse ega projektiauditi käigus. Seetõttu ei pea osalise töötajaga struktuurivahendeid rakendav toetuse saaja pidama töötajatebeleid projekti administreeriva personali üle. Samuti ei pea toetuse saaja raamatupidamisarvestuses eristama ühtse määra alusel hüvitatud kaudsete kulude aluseks olevate kuludokumentide abikõlblikke summasid.

Kaudsed kulud moodustavad 15% TAT otsestest personalikuludest. Kui üldkulude hüvitamist ei taotleta, on abikõlblikud ainult administreeriva personali kulud tavakorras ehk kuludokumentide alusel.

7.3. Toetuse maksmine

Toetuse maksmine toimub vastavalt struktuuritoetuse seaduse §-dele 28–30 ja selle alusel kehtestatud õigusaktidele, sh kooskõlas ühendmääruse §-dega 11–20 ja TAT-ga.

Maksetaotlusi võib esitada vähemalt üks kord kvartalis, kuid mitte sagedamini kui üks kord kuus. Toetuse saajal on kohustus esitada maksetaotlus tekkinud ja makstud abikõlblike kulude kohta, mis on riigihanke piirmääraga võrdse või seda ületava maksumusega, üks kord kuus. Kuna riigiasutused saavad kulude tasumiseks enne toetuse saamist käibevahendeid riigieelarve seaduse alusel, on nende taastamiseks vaja võimalikult kiiresti esitada RÜ-le maksetaotlused, et abikõlblikud kulud saaks omakorda lisada Euroopa Komisjonile esitatavasse maksetaotlusesse. Kui kalendrikuus makseid ei tehta, siis null-reaga maksetaotlust esitada ei tule.

Toetuse väljamaksed tehakse proportsionaalselt omafinantseeringuga. Praktikas tähendab see seda, et maksmisele kuuluv toetuse summa arvutatakse vastavalt sätestatud toetuse protsendile maksetaotlusega esitatud abikõlblikest kuludest. Toetuse summa leidmine muu proportsiooni alusel ei ole lubatud. Toetuse ja omafinantseeringu proportsioon on kinnitatud TAT punktis 1.2.4.

Punktis 7.3.9 on loetletud olukorrad, millal RÜ-l on õigus maksetaotluse menetlemine osaliselt või täielikult peatada. Uudsenä on perioodil 2014–2020 lisandunud korraldusasutuse (edaspidi KA) õigus toetuse väljamaksmise keelamiseks. KA võib vastavalt asjaoludele kas kohustada RA-d toetuse maksmine peatama või keelata RÜ-l makset teha. KA esitab RÜ-le motiveeritud otsuse. RÜ teatab toetuse saajale ja palub toetuse saajal korrigeerida maksetaotlust või esitada täiendavaid tõendeid või selgitusi. Puuduse likvideerimise järel jätkatakse maksetaotluse menetlusega. Kui toetuse saaja puudusi ei likvideeri, teeb RÜ finantskorrektsiooni. Kui puudus tuleneb RÜ toimingust,

likvideerib puudused RÜ. Toetuse saaja või RÜ selgituse, esitatud informatsiooni või täiendavate tegevuste põhjal võib KA peatamise tühistada ning maksetaotluse menetlemisega jätkatakse.

KA-l on õigus vajaduse korral kontrollida kulude abikõlblikkust ja abikõlblike kulude aluseks olevaid dokumente, sest RÜ täidab ühissätete määruse artikli 125 lõike 5 punktis a nimetatud kulude abikõlblikkuse kontrolli vahendusametina, seega peab KA olema veendunud, et KA enda poolt mittetäidetavat ülesannet täidetakse korrektset.

KA võib RÜ-d kohustada maksetaotluse menetlemise peatama ka siis, kui sertifitseerimisasutus ei nõustu lisama RÜ poolt abikõlblikuks loetud kulu ühissätete määruse artikli 126 punktides a ja b nimetatud Euroopa Komisjonile esitatavasse maksetaotlusesse ja aruandesse või kui Euroopa Komisjon peatab maksed Eestile. Tegemist on erandkorras rakendatava võimalusega, mille võib tingida eelnimetatud põhjustel toetuse Euroopa Komisjonilt mittelaekumine. Euroopa Komisjonilt toetuse mittelaekumine ei tähenda automaatselt riigisisesest toetuse maksete peatamist, kuid KA võib sellise otsuse teha, kui:

- 1) kulude abikõlblikkust kontrolliva asutuse (nt RÜ) tööprotsesside puudused on niivõrd olulised, et RÜ poolt toetuse saajatele maksete jätkamine võib tähendada olulise finantskahju tekkimist;
- 2) riigieelarveliste vahendite piiratuse tõttu ei ole võimalik riigisiseselt riigieelarveliste vahendite arvelt maksetega jätkata.

7.4. TAT muutmise

TAT-d on lubatud muuta kõige tihedamini üks kord kuue kuu jooksul objektiivsete asjaolude ilmnemisel. RÜ nõusolekul võib toetuse saaja taotleda TAT muutmist tihedamini. Muutmisvajadused peavad olema põhjendatud ja aitama kaasa TAT edukale elluviimisele. Sagedamini kui üks kord kuue kuu jooksul ei ole TAT muutmise siiski mõistlik, arvestades muutmisprotsessi ajamahukust ning sellega kaasnevat halduskoormust. TAT-d peavad põhinema põhjalikele analüüsidele ja planeerimisele, välistades sagedaste paranduste vajaduse. Muudatused peavad olema põhjendatud ja läbi kaalutud.

RA-l on õigus TAT-d muuta, kui selgub, et see on vajalik TAT edukaks elluviimiseks või TAT elluviimisel ei ole toetuse kasutamist ettenähtud tingimustel võimalik jätkata. RA võib muuta TAT tegevuskava, finantsplaani, eelarvet või TAT abikõlblikkuse perioodi. Kui TAT rakendamisel tekib eelarveliste vahendite jääk, võib RA vähendada TAT eelarvet tingimusel, et see ei takista TAT eesmärkide täitmist. Vastav säte on vajalik olukorras, kui on näha, et TAT tegevuste elluviimiseks kulub oluliselt vähem vahendeid, kui oli esialgselt planeeritud. Ülejäävad vahendid saab sel juhul operatiivselt suunata vastavalt vajadusele kas sama meetme tegevuse avatud taotlusvoorudesse või teistesse meetme tegevustesse.

RA otsustab TAT muutmise või muutmata jätmise 25 tööpäeva jooksul alates toetuse saajalt taotluse kättesaamisest. Siinkohal tuleb arvestada, et lisaks RA-le tuleb muudatused kooskõlastada RÜ, KA ja vajaduse korral valdkondliku seirekomisjoniga. Kogu muutmisprotsess võib võtta aega kuni kolm kuud.

TAT muutmist ei eelda järgmise eelarveaasta eelarve esitamine ning finantsplaanis (lisa 1 vorm B) näidatud toetuse ja omafinantseeringu muutumine aastate kaupa. Viimasel juhul peab olema täidetud tingimus, et TAT kogutoetuse summa ja määr ei muutu.

Lisaks ei eelda TAT muutmist eelnevalt RA-ga kirjalikult kooskõlastades, kui:

- kinnitatud eelarve kuluridasid ei muudeta ühe kalendriaasta jooksul kumulatiivselt rohkem kui 15% ja
- muudatuste summa ei ületa ühe kalendriaasta jooksul kumulatiivselt 10 000 eurot.

7.5 .Toetuse kasutamisega seotud teabe ning vahe- ja lõpparuannete esitamine

TAT elluviija on kohustatud esitama RÜ-le vahearanded kaks korda aastas 15. juuniks aruandeperioodi jaanuar–mai kohta ja 20. jaanuariks aruandeperioodi juuni–detsember kohta paberil või elektroonselt digiallkirjastatult. Tinglikult on tegemist poolaastaruannetega, mille esitamise tähtaeg tuleneb Sotsiaalministeeriumi ja tema allasutuste töökorraldusest. TAT lõpparuanne esitatakse 45 päeva jooksul TAT abikõlblikkuse perioodi lõppkuupäevast. Kui vahe- ja lõpparuande esitamise vahe on vähem kui kuus kuud, ei nõuta vahearuande esitamist ning esitatakse vaid lõpparuanne. Nii vahe- kui ka lõpparuande esitamiseks on üks vorm. TAT seirearuandes kajastatav info tuleb struktuuritoetuse registri seirearuande vormilt.

7.7 Riigiabi

TAT eesmärk on tööandjate ja töötajate teadlikkuse suurendamine töövõime hoidmise ja säilitamise võimalustest ning nende toetamine töökeskkonna edendamisel teavitus-, nõustamis-, koolitus- ja kaasamistegevuste kaudu. Samuti tööinspeksiooni institutsionaalse suutlikkuse parandamine ja võimekuse suurendamine teenistujate arendamise ja koolitamise kaudu. Eesmärgi saavutamiseks viiakse läbi tööandjatele ja töötajatele suunatud erinevaid teavitus- ja kaasamistegevusi ja antakse välja teabematerjale. Lisaks pakutakse töötervishoiu, töösuhete ja tööohutuse teemalisi nõustamisi nii tööandjatele kui töötajatele ning koolitatakse ettevõtete töökeskkonnaspetsialiste. Samuti koolitatakse Tööinspeksiooni teenistujaid. Kõigi tegevuste elluviija on Tööinspeksioon.

Riigiabi reguleerivad ELi õigusaktid ning riigisisisel tasandil konkurentsiseaduse riigiabi peatükk (6. ptk). Vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 107 lõikele 1 on igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist, ühisturuga kokkusobimatu niivõrd, kuivõrd see kahjustab liikmesriikide vahelist kaubandust. Seega on esimeseks oluliseks komponendiks enne nelja riigiabi kriteeriumi hindamist teha selgeks, kas abi saaja on ettevõtja.

Euroopa Kohtu praktikast tulenevalt tuleb riigiabi kontekstis lugeda ettevõtjaks kõiki üksusi, mis tegelevad järjekindlalt majandustegevusega; seda siiski vaid eeldusel, et isik pakub vastutasu eest mingit kaupa või teenust, mida vähemalt potentsiaalselt võiks turumajanduse tingimustes pakkuda ka konkurendid. Kuivõrd Tööinspeksioon TAT raames teenuseid ei paku, ei saa nende tegevust lugeda majandustegevuseks.

Võib möönda, et kuivõrd Tööinspeksioon teenuseid ise füüsiliselt ei osuta, on kaudseteks abi saajateks ka teatud ettevõtjad, kellelt Tööinspeksioon tooteid ja teenuseid tellib. Oluline on siinkohal, et sellistel puhkudel on teenuseosutajad leitud läbi hankemenetluse, mille tulemusena pakub abi saaja vastu teenust turuhinnaga ning ta ei saavuta sellega eelist. Seega tegemist ei ole riigiabiga.

8. peatükk „Riskide hindamine“

Välja on toodud TAT rakendamise peamised riskid ja nende maandamise meetmed.

III Käskkirja vastavus Euroopa Liidu õigusaktidele

Käskkiri on vastavuses Euroopa Liidu õigusega.

Käskkirja koostamisel on arvestatud järgmiste Euroopa Liidu õigusaktidega:

1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1303/2013, 17. detsember 2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006;

2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1304/2013, 17. detsembri 2013, mis käsitleb Euroopa Sotsiaalfondi ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1081/2006.

IV TAT mõjud

TAT avaldab positiivset mõju teadlikkuse kasvule töövõime vähenemisest ja töökeskkonna parandamisest teavitamise, nõustamise ja koolitustegevuse kaudu maakondades üle Eesti. TAT aitab vähendada tööõnnetuste arvu ja tuua tööhõivesse vähenenud töövõimega inimesi ning tervikuna on riigile kasulik. Vähenenud töövõimega inimeste ja tööandjate teadlikkuse paranemine aitab suurendada tööhõives osalevate inimeste arvu konkreetsetes maakonnas ja piirkonnas. Samuti avaldab TAT positiivset mõju Tööinspeksiooni teenistujate kompetentsi suurenemisse, sest koolituste, õppereiside ja teiste riikide tööinspeksioonidega kogemuste vahetamisega aitab tagada parema kvaliteedi nõustamisel, teavitustegevustes ja järelevalve tegemisel ning muudes tööülesannetes. Tööinspeksiooni võimekus ja institutsionaalne suutlikkus teenistujate arendamisel suureneb, mis aitab kaasa tööealise elanikkonna teadlikkuse suurenemisele töövõime säilitamisest ja parandamisest ning aitab tööandjatel rakendada neid teadmisi järjepidevalt töötingimuste edendamisel.

Andmekaitsealane mõjuhinnang

Haldusmenetluse käigus töötleb haldusorgan isikuandmeid oma ülesannete täitmiseks. Avalik ülesanne tekib käesoleval juhul STS § 16 lõike 1 kohaselt rakendusametuse juhi poolt kinnitatud toetuse andmise tingimuste käskkirja alusel. Seetõttu kohalduvad kõik asjakohased muud avalikku õigust puudutavad sätted nimetatud asutustele. Nii vastutab iga protsessis osaleja andmetöötlamise nõuete eest vastavalt isikuandmete kaitset reguleerivatele õigusaktidele (isikuandmete kaitse üldmäärus, isikuandmete kaitse seadus ja valdkondlikud eriseadused). Samuti peab olema tagatud andmete kaitse ja turvalisus. Toetuse saaja kogub käesoleva TAT puhul koolitus- ja nõustamistegevuse raames osalejatelt järgmisi andmeid: eesnimi, perekonnanimi, e-postiaadress ja asutuse nimi. Andmeid kogub isik, kes konkreetset koolitust või teavitusüritust korraldab. Andmeid kasutab toetuse saaja selleks, et saata osalejatele infot ürituse toimumise kohta ning peale üritust saata materjalid ja anonüümne tagasiside. Toetuse saaja infosüsteemis säilitatakse osalemise tõestamiseks vaid allkirjalehte, kus on eesnimi, perekonnanimi, asutuse nimi ja inimese allkiri. Nende tegevuste kestus ei ületa 16 tundi. Nõustamisteenus on anonüümne, toetuse saaja infosüsteemis säilitatakse vaid see, mis teemal nõustati. Eeltoodud tegevuste puhul järgib toetuse saaja minimaalsuse nõuet, kogudes vaid andmeid, mis on vajalikud tegevuste eesmärgi täitmiseks, sh edasiarendamiseks või statistilistel eesmärkidel.

Vastavalt STS § 24 punktile 7 peab toetuse saaja korraldama osalejate andmekorje. Andmekorje nõuded on täpsustatud Euroopa Komisjoni juhendites (2014–2020 programmiperioodi Euroopa ühtekuuluvuspoliitika seire ja hindamise Euroopa Sotsiaalfondi juhendmaterjal ning 2014–2020 programmiperioodi Euroopa ühtekuuluvuspoliitika seire ja hindamise Euroopa Sotsiaalfond juhise lisa D – andmete kogumise ja valideerimise praktiline juhise) ning täpsem töökorraldus korraldusametuse (KA) juhendis „Euroopa Sotsiaalfondi tegevustes osalejate andmekorje juhend perioodi 2014–2020 struktuuritoetusi rakendavatele asutustele“. Euroopa Komisjoni andmekorje nõuete täitmiseks kogub toetuse saaja osalejatelt, kellele andmekorje kohustus kohaldub, isikuandmed ulatuses, mis on vajalik registritest andmekorje tegemiseks (isikukood) ning mis ei ole olemasolevatest registritest ammendavalt kättesaadavad vastavalt KA juhendile. Toetuse saaja peab iga tegevuse alguses koondama Euroopa Komisjoni andmekorje nõuete täitmiseks vajalikud osalejate andmed etteantud tabelisse ning edastama osalejate andmed RÜ-le kvartali lõpu seisuga kvartalile järgneva kuu teise nädala lõpuks. Tööinspeksiooni enda koolituste puhul koondatakse Euroopa Komisjoni andmekorje nõuete täitmiseks vajalikud osalejate andmed etteantud tabelisse ning edastatakse osalejate andmed RÜ-le.

V TAT kooskõla valikukriteeriumitega

1. TAT mõju meetme eesmärkide saavutamisele

TAT mõju on kirjeldatud seletuskirja IV peatükis.

2. TAT põhjendus

TAT tegevused aitavad kaasa meetme eesmärgi "Töövõime toetamise skeemi loomine ja juurutamine" saavutamisele. Põhjalik kirjeldus TAT eesmärgist, vajalikkusest ja eesmärgi saavutamiseks tehtavatest tegevustest on esitatud TAT peatükkides 1.2 ja 2.

3. Kuluefektiivsus

Planeeritud eelarve kujunemist on kirjeldatud eelarves (lisa 1 vorm B). Eelarve planeerimisel lähtutakse varasematest kogemustest sama tüüpi kulude tegemisel ja seda korrigeeritakse vajaduse korral tarbijahinnaindeksi prognoositava muutusega. Uut tüüpi kulude planeerimisel uuritakse hindasid turult või töötatakse need ise välja.

4. Toetuse saaja suutlikkus projekti ellu viia

Tööinspeksiooni põhiülesanded on töökeskkonnapoliitika elluviimine, riiklik järelevalve töötervishoidu, tööohutust ja töösuhteid sätestavate õigusaktide nõuete töökeskkonnas täitmise üle. Tööinspeksioon koordineerib ja korraldab üldsuse, töötajate ja tööandjate teavitamise tööohutust, töötervishoidu ja töösuhteid reguleerivate õigusaktide rakendamisest ning järelevalve tulemustest, samuti analüüsib järelevalve tulemuste alusel töökeskkonna seisundit ja tööelu kvaliteeti. Tööinspeksioonil on Eesti riigis parim pädevus tööohutuse valdkonnas. Samuti koordineerib ta teabevahetust tööohutuse ja töötervishoiu alal teiste Euroopa Liidu liikmesriikidega.

5. TAT mõju läbivatele teemadele

TAT mõju läbivatele teemadele on kirjeldatud TAT 4. peatükis.

VI TAT kinnitamine

TAT kinnitab sotsiaalminister käskkirjaga.

VII TAT kooskõlastamine

TAT eelnõu edastati kooskõlastamiseks Riigi Tugiteenuste Keskusele ja Rahandusministeeriumile ning arvamuse avaldamiseks Tööinspeksioonile. Rahandusministeerium, Riigi Tugiteenuste Keskus ja Tööinspeksioon kooskõlastasid eelnõu märkustega, millega arvestati.